

השריפה בכרמל

תוכן עניינים:

1. [הקדמה](#)
2. [מבנה ההפעלה](#)
3. [שימוש מושכל במידע](#)
4. [כיצד להיערך להפעלה בכיתה](#)
5. [דגשים נוספים](#)
6. [מיומנויות מחשב](#)

הקדמה

מורים ומדריכים יקרים,

השריפה הגדולה בכרמל שפרצה ב- 2 בדצמבר 2010 (כ"ה בכסלו, תשע"א), העלתה לסדר היום הציבורי את ההתמודדות עם שריפות על כל מרכיביהן. השריפה הזו, שגבתה חיים של עשרות אנשים, חיזקה בקרב כל הגופים הנוגעים בדבר את הצורך בטיפול יסודי ומעמיק בסוגיית ההתמודדות עם השריפות.

השריפה היא גורם מזמן לטיפול בנושא על כל זוויותיו.

בהפעלה זו, אנו מעוניינים לאפשר לכם המורים לחשוף את התלמידים למידע רב ומגוון הקיים ברשת האינטרנט על שלל ייצוגיו, תוך עיסוק בפעילויות מתוקשבות מורכבות יותר ומורכבות פחות.

הפעילות ברובה מיועדת לחט"ב ולחט"ע, אם כי יש מורים שימצאו פעילויות מסוימות כמתאימות גם לתלמידים בבית הספר היסודי.

אנו תקווה שבעקבות הפעילויות תוכלו להמשיך את הדיון בכיתה ו/או בקבוצות הדיון המתקיימות ברשת (אתר כיתתי, אתר בית ספרי, סביבות עבודה כדוגמת גלים/אופק וכד') ואף להעמיק בנושאים שהועלו.

מבנה ההפעלה

הפעלה זו נחלקת לחמישה נושאים.
אוכלוסיית היעד: תלמידי כיתות ז' עד יב'.
משך כל פעילות: שיעור עד שלושה, הכוללים את הנושאים הבאים:

- לימוד הגורמים לשריפות והסקת מסקנות
- השפעת השריפות על המערכת האקולוגית
- טיפול ביער לאחר שריפות
- הכרות עם השריפות שהתחוללו במהלך 2010 ומיקומם על פני ציר הזמן

שימוש מושכל במידע

המשימות המופיעות בהפעלה דורשות מהלומד שימוש מושכל במידע וחשיבה מעמיקה. הן חושפות את הלומד למאגרי מידע מגוונים, לשלל ייצוגים ויזואליים ולתכנים מקוריים. במהלך המשימות, נדרש הלומד לזהות את הצורך במידע, לעבדו, למזגו ולהשתמש בו באופן מושכל ויעיל. בדרך זו, מפתח הלומד גישה ביקורתית, מפעיל חשיבה מורכבת, שוקל בין אפשרויות שונות ומקבל החלטות המבוססות על ידע ושיקול דעת.

כיצד להיערך להפעלה בכיתה?

- מומלץ שהמורה ייחשף לפעילויות המרכיבות את היחידה ויכיר את הסוגיות המועלות במסגרתן לפני תחילת הפעילות עם התלמידים.
- במידת הצורך ולאחר שהמורה החליט על הפעילות המתאימה לקהל היעד, כדאי לערוך שיעור הכנה מקדים לקראת הפעילות.
- כל מורה יבחר מתוך שלל הפעילויות את הפעילויות המתאימות לתלמידיו. קיימת אפשרות לחלק את הכיתה לקבוצות הטרוגניות ולבקש מכל קבוצה לעסוק בנושא אחר ולדווח בסוף הפעילות על הממצאים/מסקנות.
- המשימות נכתבו בקבצי וורד על מנת שהתלמידים יוכלו להורידם ולשמור אותם בתיקייה האישית שלהם. בסיום המשימה יכולים התלמידים לשלוח את התוצרים לתיבת המייל של המורה/או להעלותם לדיון באחד הפורומים הבית ספריים/כיתתיים. כמו למשל בנושא: "הצגת עמדה בנושא הטיפול ביער לאחר שריפות"

להתחלה

העיריפה בכרמי

- מורים בבתי ספר שבהם קיים אתר בית ספרי מוזמנים להעלות סוגיות שהתעוררו במהלך הפעילות לפורום הכיתה / השכבה / בית הספר, כדי לעורר דיון מקוון.
- ניתן גם להציג את התוצרים במליאה (בעזרת מחשב ומקרן ו/או לוח אינטראקטיבי)

הדגשים נוספים

1. לכל משימה צורפו מקורות מידע מקוונים (קישורים לאתרי אינטרנט). אין זה מן הנמנע שתלמיד שאיתר בעצמו מקור מודפס, יעשה בו שימוש, אך רצוי שיציין את פרטי המקור.
2. לעזרת התלמיד נוספו בחלק מהקבצים הערות בסוף המסמך (ההפניה אליהן מתבצעת מגוף הקובץ).

מיומנויות מחשב:

הקדמה: מיומנויות המחשב הנדרשות מהתלמיד ברוב המשימות הינן מינוריות. במשימות המוצעות הושם דגש רב יותר על מיומנויות חשיבה ועידוד לומד עצמאי. במקומות בהם נדרשים התלמידים לשימוש במיומנויות מחשב, ניתנת עזרה בגוף הפעילות וכן מתן בחירה בין מספר כלים שבעזרתם ניתן ליישם את הפעילות בהתאם לידע של המשתמש.

1. בקובץ: "לימוד הגורמים לשריפות והסקת מסקנות" מתבקשים התלמידים להיכנס לקובץ אקסל (שמוטמע בקובץ), להקליד את הנתונים על פי המידע המופיע בקישורים השונים ולנתח את המסקנות. לתיבת התוצאות הוכנסה מראש הנוסחה כך שהתוצאות תופענה באופן אוטומטי. התלמיד צריך רק להקליד את הנתונים בתיבות המתאימות, לנתח את התוצאות ולהגיע למסקנות.
2. **בכל המשימות** הופנו התלמידים למקורות מידע, אך כמובן שהתלמידים מוזמנים לערוך חיפוש משלהם (בעזרת מנועי חיפוש תוך שימוש בחיפוש מושכל). אם נמצאו אתרים נוספים המתאימים למשימה הרי שניתן לעשות בהם שימוש, תוך ציון כתובת האתר ממנו שאבו את המידע (יצירת היפר קישור).
3. בקובץ "טיפול ביער לאחר שריפות" מתבקשים התלמידים ליצור נייר עמדה. משימה זו פתוחה יותר ומאפשרת לכל אחד לבחור את הכלי המתאים לו. התלמידים יבחרו כיצד הם מעוניינים להעביר את המסר: הם יכולים לבחור במסמך וורד, במצגת פוור-פוינט, בתוכנת הפבלישר (שהיא חלק מתוכנות האופיס) אך גם תלמידים המיומנים פחות במחשב יכולים להעלות את טיעוניהם במחברת ולהציגה בפני הכיתה.
4. בקובץ "השפעת השריפות על המערכת האקולוגית" מוצג סרטון מאתר [בריינפופ](#). למרות שרוב הסרטונים המוצגים באתר דורשים מנוי לבריינפופ, הסכימו מנהלי האתר (בריינפופ) להנגיש את הסרטון ללא צורך במנוי. לתלמידים מוצע להיעזר, בין היתר, בתוכנת המובי מייקר לשם הצגת המחקר שערכו.

להתחלה

השיר יפה בכרמי

תוכנה זו היא קלה מאד לביצוע ויש תלמידים רבים היוצרים שם סרטונים בדרך חווייתית. התוכנה מאפשרת גם העלאת סרטון אוטומטי וזאת לאחר שהעלו את התמונות שאיתרו וכן הוסיפו טקסט מסביר. **מיומנויות הכתיבה והעריכה** באים לידי ביטוי בכל המשימות המוצעות לתלמיד.

5. **במשימה "ציר זמן"** עוסקים התלמידים בארגון המידע תוך שימוש במיומנות של העתק הדבק. עליהם לאתר את הפרטים החשובים ביותר ורק אז להעבירם לטבלה. המשימה ממחישה לתלמיד את הישנות התופעה (השריפות), את העבודה שמשקיעים קק"ל וגופים נוספים בהתמודדות עם השריפות וכן את שלל הנזקים שגורמות השריפות (בתקופה קצרה יחסית).
6. במשימה **"הכרות עם אזור השריפה"** באה לידי ביטוי מיומנות ההתמצאות במפה. מומלץ להציג בפניהם את מפת ארץ ישראל תוך המחשת מיקום השריפה ביחס לשאר חלקי הארץ. הקלקה על גוגל מפות מציגה את מיקומו המדויק של כל אתר ואתר שהיה מעורב בשריפה. את תעודת הזהות הם יכולים להציג בכל דרך בה יבחרו. רצוי שכל תלמיד או זוג תלמידים יבחרו אתר אחר וכך תיווצר הכרות מעמיקה עם כל אזור השריפה. איתור המידע באינטרנט חייב שיעשה בצורה מושכלת וזאת על מנת לקבל את התוצאות הטובות ביותר. לשם כך לחצו על **המדריך** שיוכל לסייע בהכרת החיפוש המושכל ברשת. מומלץ לבקש מהתלמידים כאשר הם יוצרים הם תעודת הזהות לציין את מקורות המידע באמצעות יצירת "מילה חמה". כך יוכל התלמיד להציג בפני חבריו את המקור ממנו שאב את המידע.

אתם מוזמנים לשלוח לנו את חוות דעתכם על הפעילות, תגובות של התלמידים והצעות לשיפור.

נשמח לעמוד לרשותכם בכל עניין ודבר בכתובת הדואר האלקטרוני של חלון ירוק greenwin@kkl.org.il

אנו מאחלים לכם שימוש פורה ומהנה בהפעלה,

קרן קימת לישראל, האגף לחינוך ולנוער, מחלקת פדגוגיה.

¹ מילה חמה היא מילה המשמשת (היפר-קישורים) (Links) קישור. הקישור יכול להיות לטקסט או תמונה, בתוך מסמך מסוים, בין חלקים שונים של אותו עמוד, בין עמודים שונים באותו אתר או לאתרים שונים ברשת. במקום להדביק את כל כתובת האתר, "מסתרת" מאחורי "המילה החמה" הכתובת כך שהקלקה על המילה מובילה ישירות לאתר המבוקש.